

NAAM:

Over de brug...

Lesboek 2

Inhoud

1. Klaar voor de start? Go!	5
Les 1: Puzzel	5
Les 2: Interview	6
2. Jouw weg naar succes	7
Les 1: Hoe werk jij het liefst?	7
Les 2: Wie ben jij?	11
3. Eerste hulp bij schoolwerk	13
Les 1: Plannen en organiseren	13
4. Presenteren zonder	29
Geraadpleegde literatuur:	33

Icoontjes

In dit lesboek vind je verschillende icoontjes.

Deze vertellen je wat je op deze plek moet gaan doen.

Samenwerken

Invullen

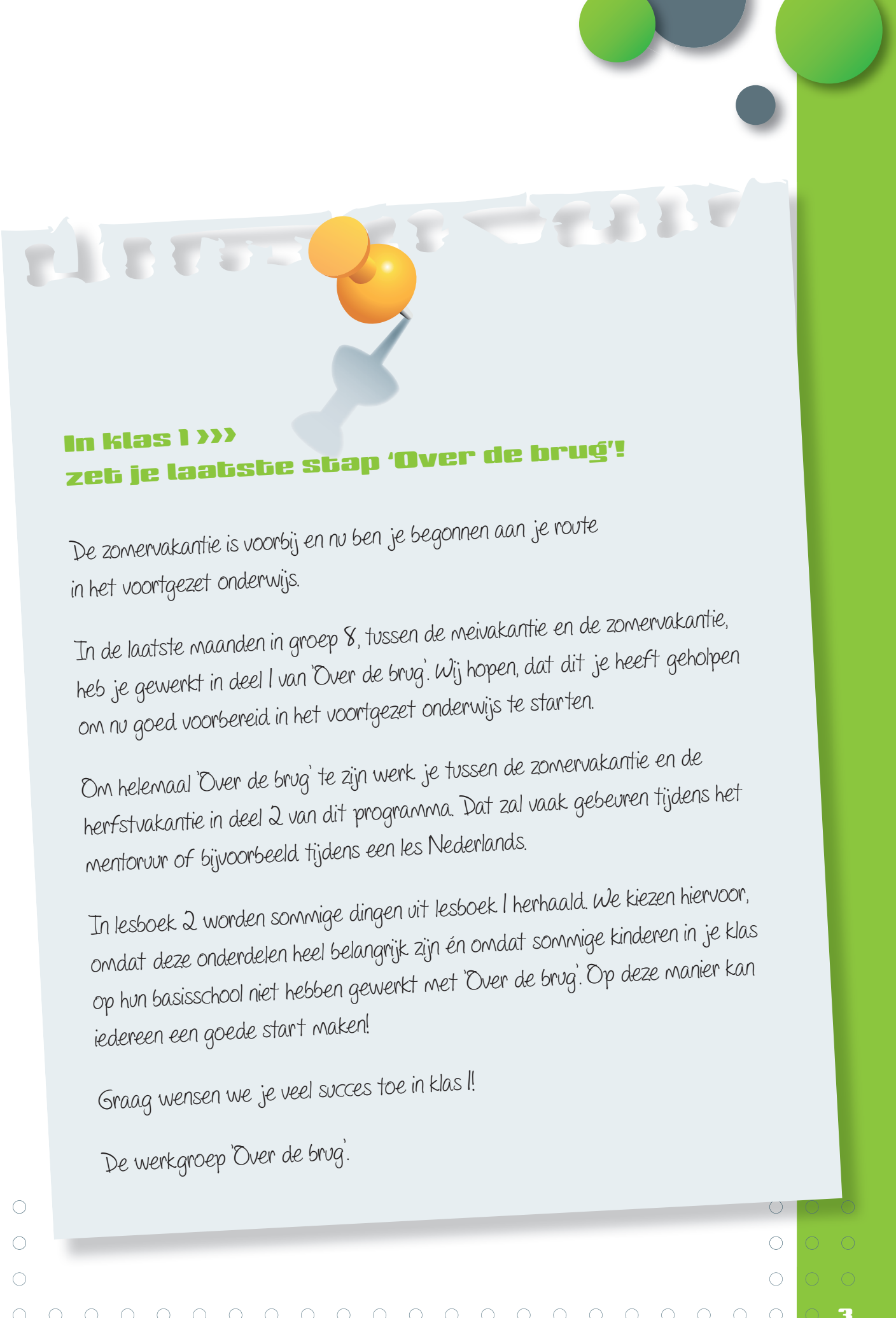

Belangrijk

Spel

In klas 1 >>>

zet je laatste stap 'Over de brug'!

De zomervakantie is voorbij en nu ben je begonnen aan je route in het voortgezet onderwijs.

In de laatste maanden in groep 8, tussen de meivakantie en de zomervakantie, heb je gewerkt in deel 1 van 'Over de brug'. Wij hopen, dat dit je heeft geholpen om nu goed voorbereid in het voortgezet onderwijs te starten.

Om helemaal 'Over de brug' te zijn werk je tussen de zomervakantie en de herfstvakantie in deel 2 van dit programma. Dat zal vaak gebeuren tijdens het mentoruur of bijvoorbeeld tijdens een les Nederlands.

In lesboek 2 worden sommige dingen uit lesboek 1 herhaald. We kiezen hiervoor, omdat deze onderdelen heel belangrijk zijn én omdat sommige kinderen in je klas op hun basisschool niet hebben gewerkt met 'Over de brug'. Op deze manier kan iedereen een goede start maken!

Graag wensen we je veel succes toe in klas 1!

De werkgroep 'Over de brug'.

1. Klaar voor de start? Go!

Les 1: Puzzel

D	H	A	R	G	Q	R	L	E	Q	B	J	H	P	U	E	H	O	A
B	N	S	L	T	J	Q	A	D	N	E	G	A	H	Y	L	G	L	J
W	Z	T	O	Z	V	R	W	A	E	Z	U	A	P	E	E	G	A	B
I	R	U	K	F	G	C	M	E	E	W	N	C	S	D	T	D	X	I
S	I	D	A	J	F	A	L	C	P	P	X	R	N	C	S	R	S	O
K	D	I	A	W	R	D	O	E	M	T	O	U	A	J	J	B	S	L
U	Q	E	L	D	Z	N	I	X	S	O	K	E	R	D	F	I	M	O
N	D	L	S	K	O	R	G	L	S	S	P	Y	F	U	N	Z	Z	G
D	T	E	D	M	O	P	E	T	K	S	J	H	M	E	U	Y	T	I
E	E	S	I	E	T	G	E	J	D	S	U	E	D	M	G	O	Y	E
J	C	E	H	Y	N	R	I	N	N	I	T	E	U	C	N	S	K	L
D	H	T	H	E	Z	R	A	I	S	Z	I	I	F	J	I	E	J	C
T	N	W	A	T	D	L	D	W	V	H	F	M	U	S	G	L	I	J
N	I	X	H	R	R	Y	E	O	C	Q	U	P	G	D	R	R	T	O
I	E	H	A	E	E	R	Z	S	N	Z	J	Y	G	G	O	O	K	M
G	K	A	D	Y	K	Z	E	M	I	M	M	Z	A	L	Z	T	A	M
M	F	E	R	A	C	G	B	E	W	W	K	A	P	R	R	N	R	E
Q	N	J	W	Y	T	T	K	T	E	K	E	N	E	N	E	E	P	V
Q	T	J	O	F	L	Y	R	N	J	M	T	W	W	D	V	M	Z	A

Zoek de volgende woorden:

AARDRIJKSKUNDE

GESCHIEDENIS

PAUZE

AGENDA

GYM

PRAKTIJK

BIOLOGIE

HUISWERK

STUDIELES

DRAMA

LESROOSTER

TECHNIEK

DUITS

LOKAAL

TEKENEN

ECONOMIE

MENTORLES

THEORIE

ENGELS

MUZIEK

VERZORGING

FRANS

NEDERLANDS

WISKUNDE

Les 2: Interview

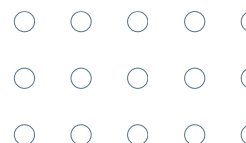
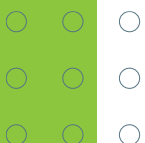
Je zoekt een klasgenootje op dat je nog niet goed kent. Die klasgenoot ga je interviewen. Dat kun je doen met de vragen die je hieronder ziet staan. Natuurlijk mag je ook zelf vragen bedenken.

Na vijf minuten draai je de rollen om en interviewt de ander jou. Zorg ervoor dat je probeert om zoveel mogelijk over de ander te weten te komen. Na de interviews ga je de ander namelijk voorstellen aan de klas.

Vragen:

- Hoe heet je?
- Waar woon je?
- Hoe lang moet je fietsen om op school te komen?
- Wat is je lievelingsmuziek?
- Wie is je favoriete YouTuber?
- Wat is je beste schoolvak?
- Wat eet je het liefst?
- Wat is je beste 1-aprilgrap?
- Welke sport vind je leuk?
- Waar mogen ze jou midden in de nacht wakker voor maken?
- Heb je broertjes en zusjes?
- Waarom heet je zoals je heet?
- Wat wil je later graag worden?
- Waar heb je écht een hekel aan?

Als de leerlingen worden voorgesteld, schrijf je op welke antwoorden van die leerlingen ook voor jou gelden. Misschien vinden jullie dezelfde sporten leuk, hebben jullie beiden twee zusjes of houden jullie beiden ontzettend van spaghetti. Op die manier kom je erachter met welke klasgenoten je iets gemeen hebt. Je zult zien dat bij bijna elke klasgenoot wel iets is dat ook voor jou geldt.

2. Jouw weg naar succes

Les 1: Hoe werk jij het liefst?

Proactief en reactief

Elke dag heb je honderden momenten waarin je een keuze moet maken. Dat zit in de kleinste dingen. Neem je bijvoorbeeld hagelslag op je boterham of kaas? Speel je bij voetbal de bal over of schiet je zelf? Ga je uit jezelf je huiswerk maken of wacht je tot je vader of moeder tegen je zegt dat je het moet maken? Bij al die keuzes reageer je op een van twee manieren. Die manieren noemen we met moeilijke woorden proactief en reactief. Maar wat houdt dat eigenlijk in?

Proactief

Als je vaak op een proactieve manier een keuze maakt, dan betekent dat dat je zelf beslist wat je gaat doen. Jij bepaalt dan bijvoorbeeld dat je eerst bezig gaat met het huiswerk voor Engels, voordat je achter je Play Station kruipt. Je denkt er dan op zo'n manier over na dat je het belangrijker vindt om eerst je huiswerk te maken.

Het betekent ook dat je je alleen druk maakt om dingen waar je zelf invloed op hebt. Als een docent bijvoorbeeld huiswerk opgeeft, dan maken proactieve mensen daar geen probleem van. Ze zullen het immers toch moeten maken. Met andere woorden: ze hebben er geen invloed op. Waar ze wel invloed op hebben, is hoeveel tijd ze eraan besteden. Proactieve mensen bepalen dat dus zelf. Ze zeggen bijvoorbeeld: ik ga nu een half uur met wiskunde bezig.

Reactief

Als je reactief bent, dan kom je eigenlijk pas in actie als iemand anders eerst iets doet. Je herkent in reactief misschien al het woordje reageren. Reactieve mensen hebben dus de neiging om pas aan hun huiswerk te

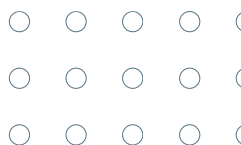
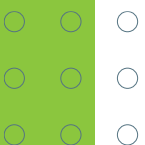
beginnen als een van hun ouders dat zegt. Ze reageren ook sterker op hun gevoelens dan proactieve mensen. Dat wil zeggen dat ze sneller blij worden van een leuke les, maar ook wel eens kwaad kunnen worden om een onvoldoende.

Het is niet altijd zo dat proactief beter is dan reactief. Het is wel zo dat een proactieve houding vaak beter is om op school goed te kunnen presteren. Je kunt die houding trainen. Kijk bijvoorbeeld naar de situaties hieronder. Bedenk met een klasgenoot bij elke situatie een proactieve en een reactieve reactie en bepaal daarna welke jij zou kiezen.

Situaties:

1. Je moet vanavond naar je handbaltraining, maar je hebt morgen een proefwerk wiskunde waar je eigenlijk voor moet leren. Welke keuze maak je? Ga je lekker trainen en zie je wel hoe het proefwerk gaat of zet je alles op alles om je proefwerk goed te kunnen maken?
2. Je snapt som 24 niet bij binask. Wacht je tot de docent bij je tafel komt of probeer je zelf met een klasgenoot de oplossing te vinden?
3. Je fiets heeft een lekke band. Hoe zorg je ervoor dat je niet te laat komt bij gym?
4. Je leert voor een SO Engels, maar je zusjes zijn alleen maar aan het schreeuwen in huis. Wat doe je om ervoor te zorgen dat je toch goed kunt leren?
5. Je mag je docent Nederlands echt niet en het is ook nog eens een van de vakken waar je niet zo goed in bent. Hoe zorg je ervoor dat je toch een voldoende op je rapport krijgt?

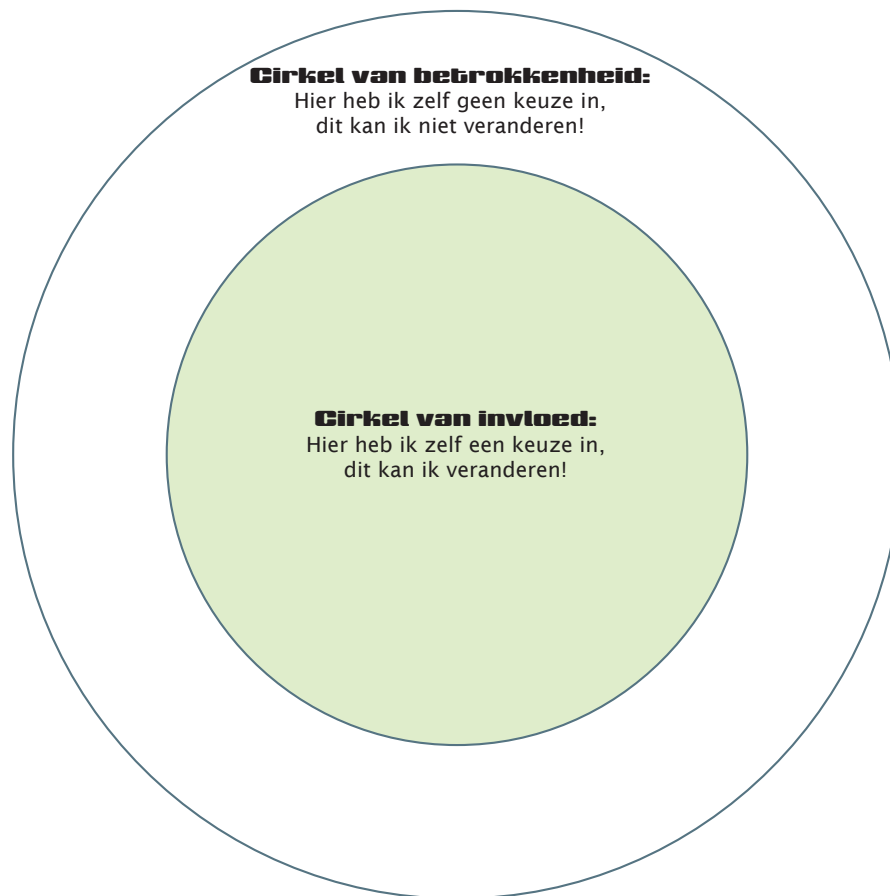
Eerder zeiden we al dat proactieve mensen vooral energie besteden aan zaken waar ze invloed op hebben. Op welke zaken die hieronder staan heb je eigenlijk invloed?

Opdracht: Cirkel van invloed en betrokkenheid

Zet de volgende situaties weg in de onderstaande cirkel. Je mag het cijfer in de juiste cirkel plaatsen. Bedenk voor jezelf of je er invloed op hebt (dus je kan er iets aan doen of veranderen) of dat je er bij betrokken bent (je kan er niets aan veranderen).

1. Op tijd naar school gaan.	8. Leren voor een toets.
2. Naar vrienden gaan.	9. Vragen stellen tijdens de les.
3. De klas waar je inzit.	10. Klasgenoten die hun huiswerk niet maken.
4. Je lesrooster.	11. Je verjaardag.
5. Huiswerk maken.	12. Ziek zijn.
6. De leraar die je les geeft.	
7. Jouw lesrooster.	

Bespreek de Cirkel van invloed en betrokkenheid gezamenlijk na met de leerkracht.

Les 2: Wie ben jij?

Omcirkel de woorden die bij jou passen.

samenwerkend taai volhoudend

aangenaam bescheiden flexibel

intelligent leergierig muzikaal

scherpzinnig tevreden wisselvallig

aanhankelijk creatief flink

jaloers leerzaam nieuwsgierig

slim traag zelfbewust

agressief eerlijk gehoorzaam

kieskeurig lief nuttig

slordig trots zelfstandig

achterdochtig eigenwijs gemoedelijk

krachtig lui praktisch

sociaal trouw zelfvertrouwen

behendig doorzetter grappig

kwetsbaar luidruchtig prikkelbaar

sportief volgzzaam zelfverzekerd

behulpzaam dominant hulpvaardig

lawaaierig materialistisch rustig

A⁺

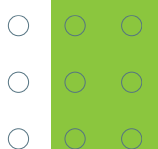
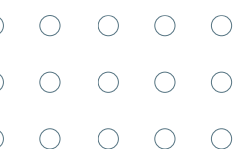
3. Eerste hulp bij schoolwerk

Les 1: Plannen en organiseren

Kijk eens goed naar de zinnen hieronder. Zet bij de zinnen die voor jou gelden een kruisen. Vind je bijvoorbeeld dat je vaak papieren en aantekeningen kwijtraakt, dan zet je voor de eerste zin een kruisje.

- Ik verlies vaak mijn aantekeningen en papieren.
- Ik lever werkstukken te laat in.
- Ik sleep niet alle boeken mee in mijn schooltas, maar alleen wat ik nodig heb.
- Ik weet waar ik mijn huiswerk heb staan als we dat gaan controleren.
- Ik lever mijn huiswerk op tijd in als dat moet.
- Ik moet lang zoeken in mijn schooltas voor ik vind wat ik nodig heb.
- Ik doe alles op het laatste moment
- Ik heb altijd genoeg tijd om te leren.
- Ik kan in paniek raken als ik dingen kwijt ben.
- Ik laat mijn werkstukken soms door iemand anders maken
- Ik weet wanneer ik een toets heb.

Als je kruisjes voor zin 3, 4, 5, 8 en 11 hebt gezet, dan betekent dat dat je goed kunt plannen. Staan bij jou de meeste kruisjes voor een andere zin, dan kun je op dat gebied nog veel leren. Je zult dan veel hebben aan Les 2 uit dit hoofdstuk. Daarin ga je een planning maken.

Het is belangrijk om te weten hoe en waar je je huiswerk het makkelijkst op kunt schrijven. Vaak kun je dit zien in een programma als Magister of SOMToday. Docenten zetten daar het huiswerk in dat je moet maken. Ook kun je daar je rooster vinden. Maar wat doe je als je telefoon kapot is en je je app dus niet kunt gebruiken? Dan is het handig dat je ook een agenda hebt waarin je zelf je planning hebt opgeschreven. Het voordeel daarvan is ook dat je je eigen persoonlijke afspraken zoals een training bij je voetbalclub kunt inplannen. Dat gaan we in deze les oefenen. Hoe ziet mijn week eruit.

Vul het onderstaande formulier in met de tijden en gebeurtenissen die bij jou passen. Bijvoorbeeld

Ik sta op om: half zeven.

Ik ga om acht uur naar school.

Ik ben op school van half negen tot half vier.

Na schooltijd ben ik om vier uur thuis.

Ik breng kranten rond om half vijf tot zes uur.

Ik heb avondeten om half zeven tot zeven uur.

Ik ga gamen om kwart over zeven tot kwart over acht.

Ik ga om half tien naar bed.

Ik ga om naar school.

Ik ben op school van tot

Na schooltijd ben ik om thuis.

Ik

om tot

Ik

om tot

Ik ga naar een vriend(in) om tot

Ik heb avondeten om tot

Ik

om tot

Ik ga om naar bed.

Ik sta op om:

Ik ga om naar school.

Ik ben op school van tot

Na schooltijd ben ik om thuis.

Ik

om tot

Ik

om tot

Ik ga naar een vriend(in) om tot

Ik heb avondeten om tot

Ik

om tot

Ik ga om naar bed.

Woensdag:

Ik sta op om:

Ik ga om naar school.

Ik ben op school van tot

Na schooltijd ben ik om thuis.

Ik

om tot

Ik

om tot

Ik ga naar een vriend(in) om tot

Ik heb avondeten om tot

Ik

om tot

Ik ga om naar bed.

Donderdag:

Ik sta op om:

Ik ga om naar school.

Ik ben op school van tot

Na schooltijd ben ik om thuis.

Ik

om tot

Ik

om tot

Ik ga naar een vriend(in) om tot

Ik heb avondeten om tot

Ik

om tot

Ik ga om naar bed.

Ik ga om naar school.

Na schooltijd ben ik om thuis.

Ik

om tot

Ik

om tot

Ik ga naar een vriend(in) om tot

Ik heb avondeten om tot

Ik

om tot

Ik ga om naar bed.

Ik sta op om:

Ik ga om naar

Ik

om tot

Ik

om tot

Ik heb middageten om

tot

Ik

om tot

Ik ga naar een vriend(in) om tot

Ik heb avondeten om tot

Ik

om tot

Ik ga om naar bed.

Zondag:

Ik sta op om:

Ik ga om naar

Ik

om tot

Ik

om tot

Ik heb middageten om tot

.....

Ik

om tot

Ik ga naar een vriend(in) om tot

Ik heb avondeten om tot

Ik

om tot

Ik ga om naar bed.

Zet de bovenstaande tijden weg in het schema hieronder. Bijvoorbeeld:

Maandag	
School van 08:30 t/m 15:30	Kranten bezorgen van 16:30 t/m 18:00
Thuis om: 16:00	Gamen van 19:15 t/m 20:15
Eten om: 18:30	:
Slapen om: 21:30	van t/m
	:
Leertijd van 20:15 t/m 21:15	van t/m

Nu jij:

Maandag	
School van:	:
..... t/m	 t/m
Thuis om:	:
..... t/m	 t/m
Eten om:	:
..... t/m	 t/m
Slapen om:	:
..... t/m	 t/m
Leertijd van:	:
..... t/m	 t/m

Dinsdag	
School van:	:
..... t/m	 t/m
Thuis om:	:
..... t/m	 t/m
Eten om:	:
..... t/m	 t/m
Slapen om:	:
..... t/m	 t/m
Leertijd van:	:
..... t/m	 t/m

Woensdag

School van:	:
..... t/m	 t/m
Thuis om:	:
..... t/m	 t/m
Eten om:	:
..... t/m	 t/m
Slapen om:	:
..... t/m	 t/m
Leertijd van:	:
..... t/m	 t/m

Donderdag

School van:	:
..... t/m	 t/m
Thuis om:	:
..... t/m	 t/m
Eten om:	:
..... t/m	 t/m
Slapen om:	:
..... t/m	 t/m
Leertijd van:	:
..... t/m	 t/m

Vrijdag

School van:	:
..... t/m	 t/m
Thuis om:	:
..... t/m	 t/m
Eten om:	:
..... t/m	 t/m
Slapen om:	:
..... t/m	 t/m
Leertijd van:	:
..... t/m	 t/m

Zaterdag	
Uitslapen tot: t/m	: t/m
Eten om: t/m	: t/m
Slapen om: t/m	: t/m
Leertijd van: t/m	: t/m

Zondag	
Uitslapen tot: t/m	: t/m
Eten om: t/m	: t/m
Slapen om: t/m	: t/m
Leertijd van: t/m	: t/m

Op de volgende bladzijde staat een voorbeeld van een agenda. Je gaat voor de komende week het huiswerk plannen. Wanneer moet je het huiswerk af hebben en wanneer ga je het huiswerk maken? Wanneer je een toets hebt, verdeel dan de tijd die je hebt in even grote stukken. Schrijf bij elke dag wat je gaat leren en wat je gaat herhalen van wat je die dag al hebt geleerd.

Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag	Zaterdag
08.00	08.00	08.00	08.00	08.00	
09.00	09.00	09.00	09.00	09.00	
10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	
11.00	11.00	11.00	11.00	11.00	
12.00	12.00	12.00	12.00	12.00	
13.00	13.00	13.00	13.00	13.00	Zondag
14.00	14.00	14.00	14.00	14.00	
15.00	15.00	15.00	15.00	15.00	
16.00	16.00	16.00	16.00	16.00	
17.00	17.00	17.00	17.00	17.00	
18.00	18.00	18.00	18.00	18.00	

[illegible][illegible][illegible]

Op school:

Een map, een schooltas en op het voortgezet onderwijs een kluisje vormen een prima opbergsysteem om het je zelf makkelijker te maken. Je kunt alles vinden wat je nodig hebt en dus je richten op de inhoud van de lessen.

Tijd:

Probeer in te schatten hoeveel tijd je per onderdeel van je huiswerk kwijt bent om het te maken of te leren. En zet dit in je agenda. Noteer hierin ook andere dingen als feestjes, sporten, verjaardagen, enz. En vanuit je agenda maak je een planning op papier met de geschatte tijden er achter. Houd ruimte voor pauzes, even lekker bewegen/sporten, een praatje of gewoon even om een berichtje te sturen. En wissel leer- en maakwerk af.

Thuis:

Zorg dat je thuis een eigen plek hebt waar je je huiswerk kunt maken en waar je gemakkelijk je verslagen en aantekeningen kunt opbergen als je ze even niet nodig hebt, bijvoorbeeld in een documentenbak, een ordner of een lade. Zo weet je altijd alles terug te vinden en kan je je schoolwerk doen zonder te veel stress. Pak alvast je tas in voor de volgende dag.

Belonen:

Vink je huiswerk af als je iets klaar hebt. En bedenk van te voren wat je mag doen als alles afgevinkt is.

Beantwoord de volgende vragen:

1. Je hebt vandaag een uitstapje van school naar de dierentuin. Jullie moeten allemaal op de fiets komen, mogelijk gaat het regenen. Jullie moeten aantekeningen en een tekening van minstens 1 dier maken. Tussen de middag is er tijd om te lunchen. Wat neem jij deze dag mee?

2. De volgende week moet je op dinsdag een boekverslag inleveren en heb je op woensdag een topo toets. Een overhoring van Engelse woorden is op donderdag; op vrijdag lever je een werkstuk over Napoleon in en moet je ook nog twee hoofdstukken maken voor Nederlands. Hoe schrijf je dit in je agenda? Hoe ga jij dit plannen, zodat alles op tijd klaar is? Maak een planning.

3. Je wilt je toets Engels gaan leren, maar je zusje/broertje loopt steeds te zingen. Wat ga je doen?

5. Waar bewaar jij al je schoolspullen thuis?

.....

.....

.....

6. Wie/wat motiveert jou om aan je huiswerk te gaan?

.....

.....

.....

.....

Besprek na het beantwoorden van de vragen in kleine groepjes van vier leerlingen de antwoorden. Je mag elkaar tips geven!

Het stappenplan

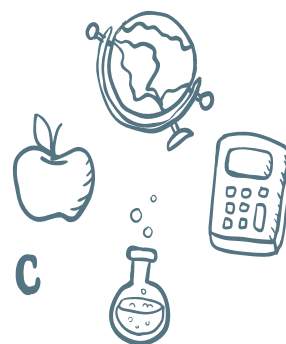
1 Noteer je huiswerk tijdens de les

2 Controleer je huiswerk.
Heb je alles opgeschreven?

3 Plan je huiswerk.
Kun je het in blokjes hakken?

4 Maak je huiswerk.
Nummer de taken in de juiste volgorde.

5 Vink het gemaakte huiswerk af.

4. Presenteren zonder spanning

Presenteren

Tijdens spannende gebeurtenissen helpt het om het G-Denken toe te passen. Is de negatieve gedachte een ware gedachte? En wat doet het met je als je probeert die negatieve gedachte om te zetten in een helpende gedachte? Je zult merken dat het makkelijker gaat om met spannende situaties om te gaan.

Opdracht

Je gaat in groepjes van 4 aan het werk. Je bedenkt met je groepje een zelf bedacht onderwerp (bijvoorbeeld een nieuwe mobiel, een eiland, een huishoudrobot, enz.) wat je wilt verkopen. Hiervoor krijg je 15 minuten de tijd om de presentatie voor te bereiden. Na 15 minuten ga je met je groepje een verkooppraatje houden aan de klas. De presentatie mag niet langer duren dan 5 minuten.

Wanneer een groepje gaat presenteren, zijn de andere leerlingen juryleden. Zij gaan dan de presentatie beoordelen en geven aan het einde van de presentatie elk lid van het groepje dat presenteerde een cijfer. Ook moeten ze vertellen waarom ze die cijfer hebben gegeven. Wanneer iedereen is geweest bespreekt de leerkracht samen met de klas de volgende vragen:

1. Wat vond je van de opdracht?
2. Welk gevoel kreeg je toen je de opdracht hoorde?
3. Wat gebeurde er met je toen je de presentatie moest doen?
4. Wat voelde je toen je werd beoordeeld?
5. Wat voelde je toen je een ander moest beoordelen?

G-Denken

Doel: De leerlingen leren om negatieve gedachten om te zetten in positieve (helpende) gedachten. Deze opdracht doe je in een groepje van 4.

Bedenk een gebeurtenis die je erg spannend vindt.

Gebeurtenis:

Beantwoord dan de volgende vragen:

1. Wat voor gedachten krijg je hierbij? (bijvoorbeeld: ik kan het niet, wat eng, het lukt me niet, enz.)

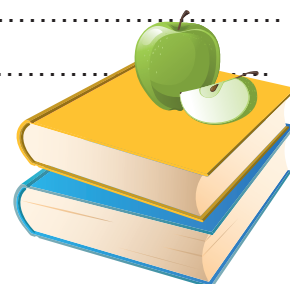
.....
.....
.....
.....

2. Wat voor gevoelens krijg je bij die gedachte? (bijvoorbeeld: bang, verdrietig, buikpijn, zweethanden, trillen, etc.)

.....
.....
.....
.....

3. Wat voor gedrag laat je dan zien? (bijvoorbeeld: je loopt weg, je bent brutaal, je meldt je ziek, etc.)

.....
.....
.....
.....

4. Wat is het gevolg van je gedrag? (bijvoorbeeld: je krijgt straf, boze ouders, ruzie, etc.)

.....

.....

.....

.....

5. Is de gedachte die je bij vraag 1 hebt opgeschreven een ware gedachte? Gaat het ook zo, zoals je gedacht hebt dat het gaat gebeuren?

.....

.....

.....

.....

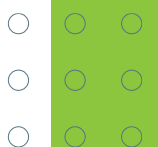
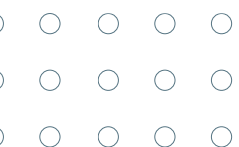
6. Ga nu de gedachte van vraag 1 op een positieve manier opschrijven (bijvoorbeeld: ik heb het eerder gedaan, dus nu lukt het me ook of het is niet erg dat het me niet lukt, want ik ben hier om te leren of als het me niet lukt vraag ik hulp, etc.)

.....

.....

.....

.....

7. Wat voor gevoelens zou je dan kunnen krijgen?

.....

.....

.....

.....

8. Wat voor gedrag laat je dan zien?

.....

.....

.....

.....

9. Wat zou nu het gevolg zijn?

.....

.....

.....

.....

10. Dus, hoe ga ik het de volgende keer doen?

.....

.....

.....

.....

Veel succes dit schooljaar!!

Geraadpleegde literatuur:

- T. Adema. Ik leer leren;
- H. Bakker. 33 Gratis energizers/Over de streep;
- A. Nieuwenbroek. Faalangst in het basisonderwijs;
- B. Furman. Kids' skills en kids' skills in actie!;
- Kolb Leerstijltest;
- Omdenken het beste van 2016;
- M.D. Plummer. Leer kinderen omgaan met verandering stress en angst;
- F. Sterk en S. Swaen. Denk je zeker;
- D. Valerie. 7 Tips om beter te plannen en te organiseren;
- S. Covey, Zeven eigenschappen die jou succesvol maken.

